

SZÉCHENYI TUDOMÁNYOS EST

2010. Október 13.

TUDOMÁNY GYŐRBEN MINDENKINEK

Önök

KÖSZÖNTJÜK HALLGATÓINKAT!

Dr. Budai István:

Segítenék – (hogyan) segíthetek?

A szociális szakmai identitás változatai

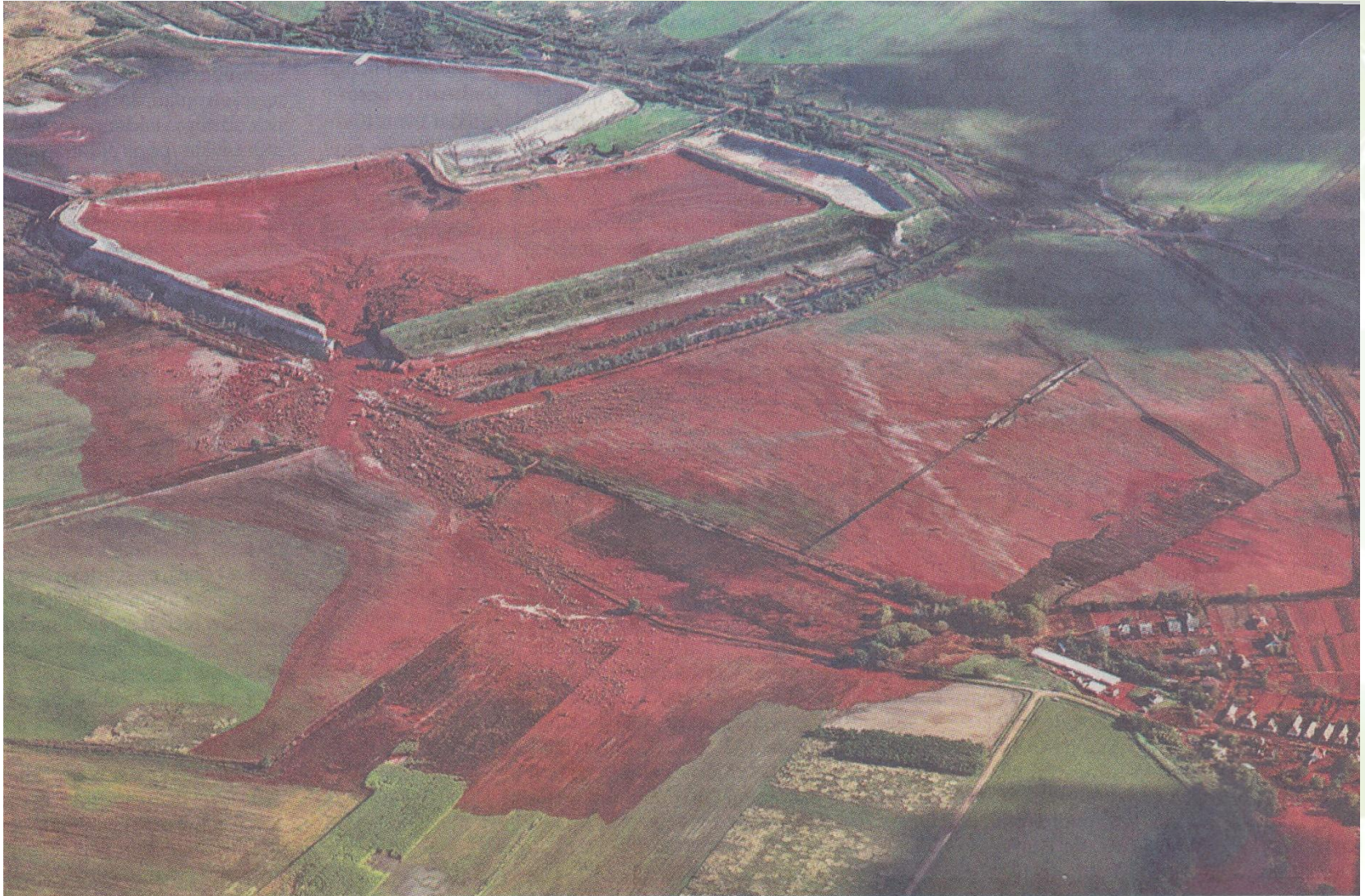
előadását hallhatják!

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

UNIVERSITAS-GYŐR
NONPROFIT Kft.

Bárki, bármikor bajba kerülhet...

Mit tud csinálni akkor a bajbajutott? Fel tudott-e készülni?

Van-e megoldó készlete, képessége?

Mit tud csinálni a laikus és a hivatásos segítő?

- **Hol van a társadalom ingerküszöbe? Milyen ügyekben és kikkel vagyunk szolidárisak? Elsősorban:**
 - Természeti és ipari katasztrófák áldozataival:
árvíz, földrengés, cunami
 - Fogyatékkal élőkkel
- **Miben és kikkel kevésbé?**
 - Betegekkel (pszichiátriai, archeimer kór),
szenvedélybetegekkel
 - Hajléktalanokkal, munkanélküliekkel
 - Romákkal (Marian B., 2009)
 - lakosság 38 %-a nem ellenséges a romákkal
 - lakosság 40 %-a cigányellenes gondolatokkal
- **Mi az oka?**
- **Miként vetődik fel a felelősség kérdése?**

■ Miképpen vagyunk egymással szolidárisak? Hogyan segítünk?

(A mentős vigyázva viszi-e a beteget? A jog egyenlőséget ír elő, tiszteletet kevésbé)

Ősi laikus tevékenységek:

- önzetlen altruizmus
- jótékony filantropizmus

Civil kezdeményezések, mozgalmak,
szervezetek

Tudatos állampolgári magatartás, össznemzeti
összefogás

Mai magyar társadalmi háttér

Egyenlőtlenségek felerősödése, szegénység elmélyülése:

- lakóparkok vs 6-800 ezer ember gettóban, gyűlölettel övezve
- 15 évvel kevesebbet élnek a szegények
- Gyerekek 12-15 %-a olyan családban él, amelyek már 40 éve szegénységben
- Területi egyenlőtlenségek (központi régió vs Ormánság, Cserehát)
- Decivilizációs jelenségek (bűnözés, agresszió, erőszak) felerősödése, ott tart, mint 150 éve

Politikai cél: gazdasági növekedés, háttérbe szorítva az életminőséget

Gyengült a jóléti-szociális biztonsági háló.

Erősítése helyett kirekesztés, bünbakképzés.

Szoc. ellátásra 2005-ben Magyarországon a GDP 21,4 %-a

EU-ban a GDP 26,2 %-a,

a tényleges színvonal 3-5x alacsonyabb, mint az EU-ban)

- **Erős szankcionálás a jóléti ellátásokban (Út a munkába, RÁT)**
- **Lakosság számhoz igazított szolgáltatások a halmozottan hátrányos helyzetű (hhh) területeken a leggyengébbek**
- **Indexszálás elmaradása**
- **Hajléktalanok kitiltása közterületekről (törvénytervezet)**
- **Családi pótlék feltételhez kötése – iskolalátogatási támogatás**
- **Kiskorúak szigorúbb büntetése - büntethetőség időpontjának alacsonyabbra helyezése**

Mennyire van veszélyben a társadalmi integráció?

SZÉCHENYI TUDOMÁNYOS EST

Egy szál
cigaretta:
1 óra koldulás

Egy nagyon
meleg téli sapka:
12 óra kukázás

Egy igazán jó
olvasmány:
becsülhetetlen

Minden másra
ott a pokróc!

Nemzetek Népe, Székely Csütörtök, Nemzetek Népe, Nemzetek Népe
Nemzetek Népe, Székely Csütörtök, Nemzetek Népe, Nemzetek Népe
Nemzetek Népe, Székely Csütörtök, Nemzetek Népe, Nemzetek Népe
Nemzetek Népe, Székely Csütörtök, Nemzetek Népe, Nemzetek Népe

Az identitásról

Modern gondolkodók (Erikson, Rogers):
identitás leginkább a serdülő- és ifjúkorban
fejlődik – megszilárdult én-állapot
társadalmi környezetet figyelmen kívül hagyja

Posztmodern gondolkodók: egész életünk során
változik, alakul – lelki állapot teljesebb
kifejeződése, életünk folyamatos újragondolása
társadalmi környezet alapvetően identitást
formáló erő (írásbeliség, vallás, családok
működése, tulajdon tisztelet, adózási
kötelességtudat stb.)

Szociális szakember identitásáról

„Az önazonosság, az identitás, azt a szakmai eszenciát, azt a szakmai belső magot jelenti, amittől ez a hivatás hivatássá válik. Az identitásnak köze van a tisztasághoz, tehát tisztán tudom, hogy mi vagyok, másrészt köze van a társadalmi elismertséghez, és mindez egy jól körülhatárolható egység a tudatomban...

olyan nyitott identitásról beszélnek, amely a jövőre irányul és...hogyan egy élet során...állandóan változik (Kersting 1996:27-29).

„az egyén énképének az a része, ami a saját csoportjában való tagságának ismeretéből származik, valamint az e tagsághoz fűződő értékekből és ennek emocionális jelentőségéből...” (Tajfel (1992:10): The Social Psychology of Minorities, The Minority Rights Groups)

SZÉCHENYI TUDOMÁNYOS EST

 SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM
TUDÁSMENEDZSMENT KÖZPONT

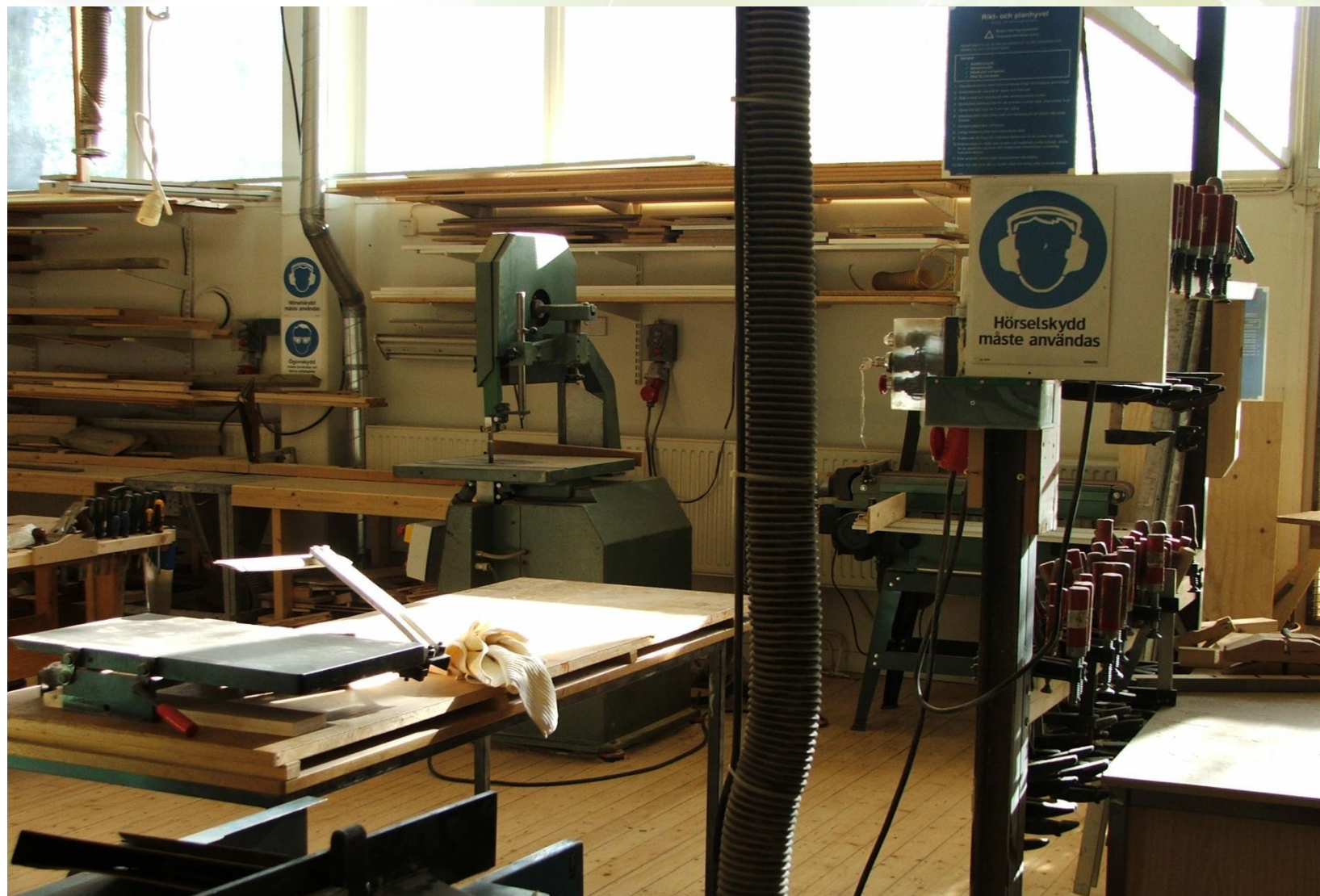

© 2014 Széchenyi István Egyetem. Minden jog fenntartva.
A képek a "Széchenyi István Egyetem" honlapján találhatók.
Képfelirat: 1. 0/0

„Megkésett” módon fejlődő szakma

- Gyámolító szegénygondozás, erős kontrollokkal, felebaráti alapon. Az elesett ember hibás, de javítható
- Settlement típusú segítségnyújtás: munkaképesség, életük saját maguk által történő szervezése
- Terápiás hatásokkal, puha kontrollokkal
- Jóléti állam: állampolgári, egyenlőségi alapon a bajban lévők erősítése, a közös forrásokkal összekötése, a források emberközpontú működtetése

Szociális szakmai identitás kifejeződései

- Gondoskodás, gondozás – paternalizmus?
- Segítés: mindent jelent és semmit mondó
- Változások generálása – valóban előrevivők?
- Probléma megoldás (-kezelés) befejezettsége és folyamatossága (megfoghatatlansága)!
- Együttműködés

ÉS: hányféle módon fejezhető ki és csinálható?
Lekezelő, jóságos, szeretgető, onnipotens,
támogató, facilitáló, útitárs, hatósági-rendőr stb.

„...ne halat adj a szegénynek, hanem tanítsd meg hálót szőni, hogy tudjon halat fogni...” (Ősi bölcsesség)

„...nem taníthatunk semmit az embereknek, csak segíthetünk nekik, hogy felfedezzék a dolgokat önmagukban...” (Galilei)

„...a szabad cselekvés mindig magasabb rendű, mint a kötelességből végzett...” (Rudolf Steiner)

Identitás modellek a problémák keletkezése és megoldása alapján

(Karuza, Brickman és társai 1982)

Felelősség a bajok okozásában, megoldásában)

nagy

Kompenzáló: kevésbé oka, de felelőssége magas a megoldásban

Morális: Ő az oka, Ővé a felelősség a megoldásban

nagy

kicsi

Medikális: sem az ok, sem a megoldás felelőssége nem az Övé

Felvilágosító: Ő az oka, de kevésbé felelős a megoldásban

kicsi

- **Medikális:** kl. hibás, buta, looser, sz.m: omnipotens, nincs motiváció, felelősség, függőséget okoz. „Túlzott szolidaritás” = megtanult tehetetlenség.
Elterjedt, mert gyors, de kicsi „eredményeket”!?, „a hálával kötődő kl.”
- **Kompenzáló:** bajok strukturálisak sz m: aktivizál, megküzdővé, kl. felé bizalommal, a szakértő a „felrázó”.
Nem elterjedt az empowerment.

- **Felvilágosító:** kl. nem ura önmagának (bűnös érzéssel), de mennyire vállalható át a felelősség, sz m. erejére támaszkodó, preventív, szankcionáló, megmutatja: a bajok kezelhetők, túlértékelt a segítői szerep.
A bizalom, modellkövetés ellentmondásai = sikertelen erőfeszítések = frusztrált szakember = indulatát kl-re.
- **Morális:** kl. felmenthető-e, erkölcsi kötelessége a baj orvoslása,
sz m: a feltételeket szabja, figyelmeztető szerep.
Társadalmi ellenszélben azonosulás a bűnbakképződéssel és választófal épülése.

Segítő szakma missziója az állam és állampolgár viszonya alapján

(Dominelli 1997, Lorenz 2005)

Terápiás

A kl a bajok oka, tegyen
Ő maga, ebben
támogatja Őt a szociális
munka terápiákkal,
tanácsadással

Szakember szerepei:
szakértő, omnipotens

Fenntartói

A kl-ek veszélyesek a
társadalomra, a sz m az
állam elvárásait
tolmácsolja a kl felé
a társadalmi feszültségek
csökkentéséért.

Kiknek érdekében?

„Tőke-munka békéje.”

Hatósági szerepek
felerősödnek

Emancipatórikus

Problémák okai
strukturálisak, így a sz.m.
egyfelől:

- a társadalmi kirekesztődés ellen
- igazságtalanság – egyenlőtlenség ellen tesz, másfelől szolidaritásért – integrációért
- állampolgári méltóságért = empowermentért tesz
- fokozza a társ-i felelősséget

SZÉCHENYI TUDOMÁNYOS EST

SZÉCHENYI
ISTVÁN
EGYETEM
TUDÁSMENEDZSMENT KÖZPONT

A sz szakember identitásai:

- **A segítő szakember viszonya az elesett emberekhez:**
megvetés, diszkrimináció, kirekesztés
infantilizálás, paternalizmus, felmentés, gyámkodás
- **Variábilisak**
- **Függnek:**
esetektől-, helyzetektől és problémáktól
képzettségétől, szaktudástól
szakmai elköteleződéstől, személyiségtől
szakmai gyakorlattól

Ami feltétlenül figyelembe veendő:

- Napi túlélésre berendezkedés = tudatlanság, függőség, felelőtlenség újratermelődése, de szükséges egy megélhetési minimum
- Differenciált segítségnyújtást - mit és hogyan: a változtatni akarón és nem akarón (iskolalátogatás – iskolakerülés következményei: agresszió vs ruha-cipő)
- Segély strukturális problémákat nem old meg, vs komplex problémakezelés: lakhatás, infrastruktúra fejlesztés
- A korai fejlesztés: Biztos Kezdet, gyermekházak, szociális szövetkezetek, stb. és ezekkel társadalmi feszültségek csökkentése is

DE: „A szociális munka (szakma) a társadalom élő lelkiismerete” (Ferge)

ÉS:

- **„Egy embernek csak akkor van joga lenézni egy másikra, amikor segítenie kell őneki felállni” (Gabriel Garcia Marquez)**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

A következő előadásunk:

2010. november 10. 17:00

Dr. Horváth Zoltán

**Módszerek, amelyek megváltoztatják a világot
- A számítógépes szimuláció és optimalizáció
jelentősége**

SZÉCHENYI TUDOMÁNYOS EST

TUDOMÁNY GYÖRBE MINDENKINEK

KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

A rendezvény a „SZIENCE4YOU – Tudás- és tudomány disszemináció a Széchenyi István Egyetemen” című projekt keretében valósult meg.

A program szervezői, támogatói:

Befektetés a jövőbe

